

MARIBORSKI D

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani.

Političen list.

Naročnina znaša:

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Uredništvo in uprava:

Z dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.
četrtletno K 30.—.
Če pride naročnik sam v upravištvu po list: Me-
sečno K 9.50. — Inserati po dogovoru.

Posamezna številka stane 60 vln.

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica
št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, petek 14. maja 1920.

Št. 106.

Pogajanja za sestavo koncentracijske vlade.

Pogoji demokratske zajednice. — Iz beograjskega cirkusa. — Razvoj političnega življenja v Čehoslovaški.

Med črno in rdečo inter- nacionalo.

V Jugoslaviji je zavladala reakcija. Češki listi pišejo precej obširno o tem, kaj se godi v slov. in hrv. krajih. Povsod so nazadnjaški elementi prišli v ospredje in uničujejo vse, kar je ustvarila demokratska - socijalistična koalicija. Zmaga nad komunisti — ki je le navidezna — je na videz tudi utrdila stališče reakcionarjev na vladi. V svoji domišljavosti so posegli po ljudeh, ki so na svojih mestih vestno vršili svojo dolžnost. O tem nam priča dopis v »Slov. Narodu«, ki pravi:

Klerikalni črni panter zopet pokazuje svoje kremplje ter naskakuje iz zasede. V Ljubljani ne veste, kaj počenajajo Šusteršičjanci po deželi, ker jim dajejo pri dr. Brejčevi vladi vso svobodo in potuho. Tudi v Radovljici jim je zrasel greben, ker imajo v današnjem poverjeništvu notranjih zadev zaslombo. Naš glavar Anton Mencinger, ki je prišel semkaj po dr. Mathiasu žalostnega spomina,

naj postane najnovejša žrtev Šusteršičjancev, ker je uradnik, ki postopa vedno strogo po zakonu in taktno v vsakem oziru. In na kakšen način!

Po naročilu iz Ljubljane se je sešlo 6. t. m. v Radovljici, ko baš ni bilo glavarja doma, nekaj Šusteršičjanskih županov ter so sklenili izreči glavarju — nezaupnico. Pomislite, župani izrekajo državnemu uradniku, šefu državnega urada, imenovanemu po ministrstvu in kralju — nezaupnico! Župani na temelju svoje nezaupnice zahtevajo, naj se glavar odstavi in prestavi! In županski sklep z dne 6. t. m. je bil 7. t. m. v Ljubljani, in še isti dan — prosim, še isti dan! — je poverjenik napisal in dal odpraviti dekret, s katerim se pošilja naš glavar v — Kočevje!

Baje pošljejo semkaj dr. Hubada, kam pa odrinejo dr. Ogrina iz Kočevja, ni še znano. Ali ni to famozno? Poverjenik na ukaz par šusteršičjancev premetava glavarje kakor po deski šahovske figure. Glavar je imenovan po ministru in kralju, a vendar ga pehajo iz kraja v kraj. Kaj porečejo k

temu naši poslanci? Kaj ukrene naša strokovna organizacija? Zgodila se je nečuvna nehonetnost, ki more spraviti uradnika na stališče najzanimarnejšega sluga. Dogodek je načelne važnosti. Kar se je danes zgodilo glavarju Mencingerju in vodji okr. glavarstva dr. Ogrinu, se lahko jutri zgodi še temu in onemu, ki ni vseh šusteršičjancem ali kake-mu poverjeniku. Ali smo res že v popolnoma brezpravni državi? Ali ne veljajo nič več zakoni in pragmatika?

Kako divjajo klerikalci v Mariboru, je znano. O dr. Pfeiferju pišejo klerikalni mo-gočnejši, da ga pošljejo v Ljubljano pod kontrolo. Našemu uradniku se zopet bliža doba, ki je zapisana s črnimi črkami v zgodovini naroda. Črna internacionala divja in uničuje mlado cvetje naše svobode.

JDS molči k temu divjanju. Naši pre-ganjani uradniki bodo torej našli zaslombo drugod. Rdeča internacionala čaka na svojo priložnost. In če bomo imeli voliti med črno in rdečo internacionalo, potem pojdemo v imenu človeške svobode na drugo stran.

Dadaisti.

Na svetu so se pojavili novi umetniki — dadaisti. Kaj je zopet to? Ime dadaist pride od besede »dada«, ki pomeni nekako isto, kakor naše »bebe«. Ako vam namreč kdo kaj lepega pripoveduje in ga nečete poslušati — ga začnete zasmehovati in mu pravite be-be-be. Francoz pravi dada. In od tod so vzeli ime dadaisti, ki se pojavljajo danes po Franciji, po Nemčiji in celo na Češko so prišli.

Dadaisti so nekaki boljševiki v umetnosti. Oni ne priznavajo sploh nikake umetnosti, vse jim je samo še v zabavo in v zasmeh. Podobni ljudje so se pojavljali že pred vojno pod naslovom: futuristi. Zgodilo se je že takrat, da je občinstvo razbilo nekaj futurističnih koncertov. Po revoluciji so se pojavili taki futuristi v Rusiji. V nezdravih raz-merah tudi zdrava umetnost ni imela več smisla. Zato so se pojavili pesniki revoluci-onarji, ki so obrnili tudi umetnost narobe. V moskovskih kavarnah so taki pesniki čitali svoje »pesmi«. Občinstvo je moralo plačati dva rublja vstopnine. Pesnik se je vsedel na vzvišen prostor in je začel n. pr. Jaz, pesnik Severjagin, največji genij Rusije, pojem pe-sem novo: mi in vsi in nič. Itd. Pesnik je hvalil samega sebe do neba, zabavljaj čez druge, sramotil bivše pesnike in se norčeval iz družbe. Družba mu je začela zvižgati. On

si je prižgal cigareto in je počakal, da je hrum ponehal. Na to je nadaljeval. Ko je bil gotov, je nastopil nov pesnik s svojimi verzi, igral se je z besedami, zaničeval narod in svet, slavil samega sebe itd. Prava norišnica. Kakor je Evropa sprejela rusko boljševištv-o tako je sprejela tudi to umetnost in pojavili so se dadaisti.

Dadaist se norčuje iz sebe in iz sveta, za njega ni nikakih idealov, nič lepega, nič pravega, nič svetega. Posmehuje se politiki, kulturi, umetnosti. Za njega ni ne naroda, ne domovine, ne države, ne družine — vse je na svetu nič, vse je samo v zasmeh in za-bavo. Vse je neumnost in praznost. Edino norčevati se iz vsega ima še smisel na svetu. To so moderni ciniki, zasmehovale vsega, kar je ustvaril človek s svojo kulturo. Da-daisti prirejajo svoje večere, nekake kabarete, a kabaret živi samo iz vsakdanjega dovtipa, dočim ima dadaistični večer poseben namen, zasmehovati vse, celo občinstvo, ki je tako neumno, da pride na tak večer. Pri tem se seveda pogosto zgodi, da pride do pretepa med občinstvom in prireditelji. Dadaisti raz-lagajo svojo filozofijo v pesmih in v govorih, ker postanejo predrzni, jim kak medklic iz občinstva ugovarja; oni na ta medklic od-govore z psovko ali z zasmehom. Občinstvo se razburi, vpije, razbija; dadaisti se smejejo, kajti nič ni lažjega, kakor smejati se vsemu; ako je vse na svetu neumnost, čemu smo

sploh tu? Zato da se tej neumnosti smejemo: neumni ljudje se ukvarjajo s politiko, z vlado, z državo. To je vse nepotrebno, drugi se trudijo s kulturo, literaturo, umetnostjo; tudi to je ne-umnost; tretji se vbijajo z vzgojo, s šolo, s prosveto, to je nasilje. Vsak naj bo, kakoršen hoče, domovine in naroda sploh ni. Ves svet je enak, ljudje so neumna sodrga, ki sama ne ve, zakaj živi. Boljševiki so ravno tako tirani kakor imperijalisti; države sploh ni. Treba ni ne take, ne take, potem bo svoboda, vsak naj dela, kar hoče — glavna stvar je zabava in smeh.

Tako je v sedanji zmešani svet prišla ta nova umetnost, ki nas spominja starih grških cinikov. Propad družbe je postal geslo dobe in s tem bi prišel tudi propad kulture. Ni čuda, da so v Nemčiji prepovedali nastope dadaistov. Dadaisti pomenijo skrajno smer duševne revolucije. Zaničevanje vseh idealov pomeni uničenje narodne kulture. Od dada-izma naprej bi ne bilo ničesar več, človeštvo bi postalo čreda in slabše od črede, kajti človek brez idealov in reda je hujši od živali. Zato se smatra nastop dadaistov samo kot pojav v razvoju. Od tu pojde pot zopet nav-zgor, kajti nekaj božjega živi v nas, ki nas ne pusti uničiti same sebe. In če bi dadaisti obvladali ves svet in bi ga izpremenili v puščavo, kjer bi se norci drug drugemu sme-jali, prišel bi prej ali slej zopet človek, ki bi dvignil človeštvo na novo kulturno višino.

Slov. inteligenca je preveč žrtvovala za narodno stvar, da bi jo zdaj v njeni svobodni državi preganjali klerikalni černosotenci. Bodočnost države je v dobri upravi in poštenem uradništvu, če pa se bo postopalo na ta način, potem bo ostala slov. inteligentu prosta le ena pot — in sedanje reakcionarstvo in nasilje bo žalostno končalo v rdeči zarji krvi in požarov.

Dnevne vesti.

Nekatere trgovine in delavnice imajo še sedaj nemške napise ali druge izveske, v Gosposki ulici pa jih kar mrgoli. Brivec Fink ima kar celo izložbeno okno okrašeno z velikansko tablo popisano s samonemško reklamo. Mislimo da bi bil v osemnajstih mesecih že lahko našel toliko časa, da bi jo ali preslikal ali pa sploh odstranil. Malo nižje je na neki delikatesni trgovini tudi še vedno samonemški napis: »Delikatessenhandlung«. Podobnih stvari je še mnogo in kakor izgleda bo treba v našem mestu še enkrat prijeti metlo. Gospod Siege ima tudi še vedno njegov »Stadtkino« čepav je zaznamovan s črno liso od zadnjih dijaških demonstracij. »Theresienhof« se blesti še vedno v svojem zlatu itd., itd.

Baraka na Glavnem trgu, služi menda le za to, da ljudstvo v tej opravlja svoje potrebe. Opetovano se je že opozarjalo mestno občino naj se ta odstrani. Gospod vladni komisar, ali naj ta služi za okrasek mesta, posebno ker prihaja tako imeniten duh iz nje. To je škandal za mesto.

Brivec Kurzmann v Stolni ulici se nahaja že dalje časa v Gradcu kjer ima tudi filijalko, baje celo hišo. Zakaj mu je potem tudi še tukajšnja brivnica potrebna, če se mu pa v Gradcu tako dopade? Merodajno oblast se zato opozarja, naj se temu tukaj ta obrt odzame, ter nakaže enemu naših državljanov.

Iz kočevske republike. Nedavno so poročali naši listi o deputaciji kočevskih Nemcev, ki so izjavili predsedniku deželne vlade slovenske svojo lojaliteto do jugoslovenske države. Besede so besede, dejanja pa so dejanja. Znanec ki se je vrnil te dni iz Kočevja nam pripoveduje o pripravah Kočevjarjev za časa zadnje železničarske stavke. Da bi se uspešneje borili proti državi so se skoro vsi kočevski Nemci organizirali v socijalno-demokratski, ali bolje, v komunistični stranki. Ko je izbruhnila zadnja stavka, so mislili, da je prišel veliki trenutek, ko bodo lahko pokazali svoje sovraštvo do naše mlade narodne države. Organizirali so vse potrebno za preobrat, določili celo že namestnike za vse slovenske uradnike, ki jih bodo pregnali ali povsili ter čakali. Kako dobro so bili organizirani je razvidno posebno iz tega, da bi bili le na najmanjši migljaj prihiteli v Kočevje vsi kmetje iz bližnjih in daljnih vasi in to oboroženi. Neka taka tolpa se je tudi že formirala ter se približala mestu, ko pa je slišala, da je v mesto prispelo vojaštvo, se je vrnila lepo mirno domov. Taka je kočevska lojaliteta v resnici; one besede, izrečene predsedniku deželne vlade v Ljubljani pa so le prazne fraze, do katerih jih je prisilila polomija sedanjega puča.

V zaščito uradništva. V parlamentarnih krogih se govori, da namerava vlada izdelati in predložiti zakon, po katerem bi se uradniki zaščitili. — Minister bi jih ne smel premestiti ali odpustiti iz službe dokler bi se ne ugotovila njihova krivda disciplinarnim potom.

Podružnici Jugoslovenske Matice v Mariboru je daroval g. Tuhtan Josip, nadpaznik fin. straže znesek 100 K. V zadnjem času so vrnili nabiralne pole: g. dr. Turato Tomo, sodnik, ki je nabral med sodnim uradništvom 54 članov, pazniki v jetnišnici pa so darovali 23 K, g. Serajnik Srečko, carinik, med carinskimi in finančne straže uslužbenci 36 članov, gdč. Mlakar Lija, odv. uradnica, med odvetniškimi uradniki in uradnicami 30 članov, g. Končarevič Miloš, pravo-

slavni sveštenik 23 čl., g. Jerončič Josip, redar, med svojimi tovariši 23 čl., g. Senica Ivan, pol. oficijal, 21 čl., g. Gombač Mihael, nadredar 13 čl., gdč. Heda Smolnikarjeva, učiteljica, 12. čl., g. Cotič Viktor, profesor, 13 čl., g. J. Gustin, poročnik 9 čl., g. Jelen Avgust, redar, 9 čl., g. Sernec Alojzij, podpolkovnik, 6 čl. in g. dr. Pivko, profesor, 6 čl. Vsem rodoljubnim nabiralcem in nabiralkam izreka odbor podružnice najiskrenejšo zahvalo, a izrecno še plemenitemu darovalcu!

Jugoslovenska Matica se je ustanovila na slovesen način včeraj v Ljutomeru. Ves trg je bil v cvetju, zelenju in zastavah in nepregledna množica je korakala v sprevedu po ulicah. Po službi božji, ki se je vršila radi slavnosti na prostem, se je otvorilo na glavnem trgu zborovanje, ki se je pričelo z deklamacijo Gregorčičeve pesmi »Soča«. Nato so nastopili govorniki: Jul. Novak kot, zastopnik zasedenega ozemlja, dr. Lenard, general Maister, prof. Voglar, Bož. Borko, notar Koder. Komisar Zavadtal je prebral resolucije ter zaključil krasno uspelo zborovanje.

Cvetlični dan se je vžil včeraj pri najlepšem vremenu, kar je pripomoglo k lepemu uspehu. Koncert v parku je bil polnoštevilno obiskan, gospodične so se marljivo trudile, da je imel vsak gost svojo cvetko. V splošnem se je videlo, da je občinstvo razumelo svojo dolžnost in je rado darovalo za mariborske otroke. Natančen uspeh še ni znan, a pamo, da je nad 20.000 K.

Opozarjamo na današnji koncert Deyl-Šlais-Beran v kazinski dvorani. Prijateljem glasbe bo nudil ta koncert poseben intimen užitek.

O slovenskem šolstvu so prinesli »Narodni Listy« lep članek izpod peresa prof. Skrbinaška.

Praga poskrbi za naše dijake. Ker uboga Jugoslavija nima toliko živih, da bi mogla prehraniti naše dijaštvo v visokošolskih mestih bodo Čehi sezidali za jugoslovensko dijaštvo dijaški dom, kjer bodo dobili naši dijaki stanovanje in hrano. Ker smo postali država v kateri je vse mogoče in nič več nemogoče, bo menda tudi to resnica.

Na mednarodni gospodarski konferenci se je te dni govorilo o železnica in prometu. Predlagalo se je, naj se določijo 4 velike evropske proge, ki bodo služile za mednarodni promet; ena bi šla iz Londona na Pariz—Simplon—Rim Brndisi, druga Bordeaux—Lyon—Milan—Ljubljana—Beograd—Bukarest—Odesa. Tretja: Trst—Maribor—Bratislava—Gdansk. Četrta: Pariz—Strassburg—Nürnberg—Plzen—Praga—Varšava—Kijev. To so lepi načrti, ki jih bo mogla uresničiti šele bodoča, ne sedanja Evropa. Skozi Jugoslavijo bi šle dve progi, posebno važna za nas bi bila zveza Maribor—Bratislava.

Gasilska župa mariborskega okraja. Iz mariborskega okraja se je prijavilo k »Jugoslovenski gasilski zvezi v Ljubljani« že toliko gasilskih društev, da je sklenila ustanoviti za naš okraj posebno gasilsko župo. Dne 23. t. m. ob 10. uri se vrši v mali dvorani Narodnega doma ustanovni občni zbor te nove gasilske župe, h kateremu so vabljeni vsa gasilska društva mariborskega okraja. Dnevni red tega občnega zbora je sledeči: 1. Nagovor zastopnika »Jugoslovenske gasilske zveze« v Ljubljani. 2. Volitev župnega odbora (načelnika in 6 odbornikov.) 3. Volitev dveh pregledovalcev računov. 4. Raznosterosti. Gasilska društva se naprošajo, da pošljejo na ta ustanovni občni zbor razen načelnika ali namestnika še enega zastopnika. Oba imata na tem občnem zboru aktivno in pasivno volilno pravico. Ona društva, ki še niso prijavila svojega pristopa k »Jugoslovenski gasilski zvezi« v Ljubljani naj to nemudoma store, ker sicer bi njihovi odposlanci na občnem zboru ne imeli nikake volilne pravice. Želeti bi bilo, da se tega važnega občnega zbora udeleže vsa naša gasilska društva.

Onim, ki iščejo zemlje v Slavoniji, Banatu in Bački. V zadnjem času prihajajo v Beograd neprestano dobrovoljci iz Like, Hercegovine in Bosne, ter zahtevajo podelitev zemlje

v onih krajih, kjer se nahajajo večja posestva, katerih usoda pa še ni določena. Ti ljudje se sklicujejo na različne govorce, katerim ni mogoče dognati izvora, ki pa trdijo, da se v Slavoniji, Banatu in Bački veleposestva že dele, pa zahtevajo radi tega tudi oni, da bi se tudi njim podelila zemlja. Ker te govorce ne odgovarjajo resnici ter se v omenjenih krajih zemlja ne more razdeliti dokler se ne razlaste veleposestva ter izvede splošna kolonizacija, se prosi za priobčitev sledečega pojasnila: »Dokler se vprašanje razlastitve veleposestev in njihove razdelitve ne reši ustavnim potom, naj nihče ne prihaja s kakimi prošnjami za podelitev zemlje v Slavoniji, Banatu ali v Bački. Zemlja, ki se je doslej odkazala posameznim poljedelcem se jim je odkazala le v začasno obdelavo, v zakup in le v redkih, izjemnih slučajih ljudem, ki so iz drugih ozemelj naše države. To oddajanje pa se je završilo že 15. marca. Delitev zemlje se vrši doslej zakonskim potom samo v najjužnejšem delu naše kraljevine, t. j. v Makedoniji. Samo oni, ki hočejo zemljo v omenjenem kraju, lahko pridejo v Beograd, ter za to zaprosijo. Sicer pa si s tem nalože le nepotrebne stroške za potovanje in brezuspešen trud. Ko se bodo odredile kake druge odredbe, se bo občinstvo o njih takoj obvestilo.«

Grazer Athletik-Klub: Hertha = 3:0. Poset graškega moštva v Mariboru je nekaj vabljivega, posebno za en del našega prebivalstva. Zato je bila včeraj tekma na Teznu prav dobro obiskana, bilo je nad 1000 ljudi. Igralo se je v neograjenem prostoru, kar nudi ljudem priliko, da tudi zastoj gledajo. Graško moštvo je nastopilo kombinirano; pokazalo se je takoj, da je precej v premoči nad Hertho. Pa tudi Hertha se je tu in tam razigrala in če bi ne bila imela smole, bi bila dosegla celo kak gol. Igra je bila precej mirna. Prvi gol je padel takoj v prvih minutah iz kota. Drugi je bil lepo kombiniran. Polovica 2:0.

Občni zbor trgovskega gremija se vrši jutri v soboto, na kar se trgovstvo še enkrat opozarja, da se tega zanesljivo udeleži.

Izprememba predpisov o točenju in prodajanju alkoholnih pijač. Celokupna deželna vlada za Slovenijo je izdala dne 5. 5. 1920. pod št. 4660 pr. dogovorno z oddelkom ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani na podstavi avstrijskega pooblastilnega zakona z dne 24. 7. 1917 st. 307. avstr. drž. zak. sledečo »naredbo« s katero se izpreminjajo predpisi o točenju in prodajanju alkoholnih pijač: § 1. Z naredbo celokupne deželne vlade z dne 19. aprila 1920. šte. 180 ur. list izdana prepoved točenja alkoholnih pijač in njih prodajanje v zaprtih steklenicah se omejuje na žgane opojne pijače. Prestopki določil tega paragrafa se kaznujejo s takojšnjo ustavitvijo obrata. Poverjenik za notranje zadeve se pooblašča, da sme dovoliti točenje žganih pijač v posameznih planinskih kočah. § 2. Mladostnim osebam, ki še niso dopolnile 18. leto svoje starosti, se tudi v bodoče ne sme v javnih lokalih vobče dajati piva ali vina, najsi bi bili v spremstvu odraslih. Mladostne osebe, ki še niso dopolnile 18. leto svoje starosti, smejo zahajati v gostilne in kavarne samo v spremstvu roditeljev, odraslih sorodnikov in drugih nadzornih oseb ali na potovanju zato, da se nasitijo. Prestopki tega paragrafa se kaznujejo po določbah člena 7. in 8. naredbe ministra za notranje zadeve z dne 13. novembra 1919. st. 752. Uradni list. § 3. Naredba stopi takoj v veljavo.

Konjska dirka v Ljutomeru se je vršila včeraj ob najlepšem vremenu in naravnost velikanski udeležbi. Naši vrli Muropoljci so zopet dokazali, da so prvovrstni konjerejci. Natančnejše poročilo prihodnjic.

Sprejem v pešadijsko podoficirsko šolo v Zagrebu. Na podlagi rešenja gospoda ministra vojne in mornarice Pov. F. Dž. O. br. 49609 od 13. februarja t. l. se bode do 30. maja t. l. sprejelo iz občinstva in vojske do 500 mladeničev za gojence v četrti pešadijsko podoficirsko šolo v Zagrebu. Za sprejem v to šolo potrebuje kandidat sledeče izkaze: 1. Da je državljan kraljevstva Srbov, Hrvatov in Slovencev (dokazati z domovnico). 2. Da je rojen na teritoriji Dravske divizijske oblasti

(dokazati s krstnim listom). 3. Da je dovršil 17 let in da ni še 20 let starosti prekoračil. 4. Da je dovršil dva razreda gimnazije ali realke, a v skrajnem slučaju da je dovršil 4 razrede osnovne šole. 5. Da je dobrega ponašanja in da je nekaznovan (npravstveno spričevalo občine). 6. Dovoljenje očetovo (varuhovo), potrjeno od občine in okrajnega glavarstva. 7. Da je samec. Najzadnji rok za prijave je 30. maj t. l. Na ta dan najpozneje morajo biti prošnje z vsemi navedenimi podatki pri komandantu 4. pešadijske podoficirske šole v Zagrebu. Kdaj da imajo kandidati odpotovati v šolo, se bode pozneje odredilo.

Zbiranje darov za reševalni oddelek. Reševalni oddelek prosi vse one gospe in gospodične, ki žele sodelovati pri nabiranju darov, naj se blagohotno javijo v soboto 15. t. m. od 12.—19. ure, ter v nedeljo 16. t. m. od 8.—10. ure v društveni pisarni na Korški cesti št. 12. Ob 10. uri v nedeljo se vrši v dvorani tozadevno skupno zborovanje. Doslej se je javilo sicer že precej dam, toda to vendar še ne zadostuje, radi tega prosimo ponovno vse gospe in gospodične slovenske in nemške narodnosti, da priskočijo temu človekoljubnemu podjetju na pomoč.

Nove poštne pristojbine. Poštna uprava je zvišala poštne pristojbine, ki veljajo začeti s 16. majem t. l. in sicer za tuzemstvo v kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev. Plača se za: 1. navadna pisma do 20 g 1 K, (za vsakih nadaljnjih 20 g teže še po 60 v več). Ta pristojbina velja tudi za zalepke; 2. dopisnice 60 v (z odgovorom 120 K); 3. tiskovine za vsakih 50 g teže 20 v; 4. vzorce brez vrednosti najmanj 40 v. Za pristojbine vseh drugih pošilk pisemske in blagovne pošte se dobe pojasnila pri poštini uradih. Občinstvo se opozarja, da z navedenim dnem opremi poštne pošiljke z znamkami po novih pristojbinah, ker ni za spremembo istih nobene prehodne dobe in bi moral prejemnik nezadostno frankovane pošiljke plačati dvojno pristojbino primanjklaja.

Zaključni venček plesnega učnega zavoda Pečnik, ki se vrši jutri, 15. t. m. v kazinski dvorani vsled dolgega premora ter izključitve dijakov od plesnih vaj ne bo imel onega strogega lica enakih prireditev. Na ta venček se vabijo predvsem vsi učenci in njihovi sorodniki. Zanimivost večera bosta posebno dva moderna plesa »Thopin Walk« ter »Ragtime«.

Mestna hranilnica v Mariboru je ustanovila kreditno društvo, ki ima namen dajati trgovcem in obrtnikom po ceni kredit ter jim omogočati, da nalagajo svojo imovino na tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Denarne vloge pri kreditnem društvu niso vezane na nobeno odpoved in ima zavod vedno toliko gotovine na razpolago, da izplačuje hranilne vloge svojim vlagateljem do neomejene višine. S cenim kreditom hoče kreditno društvo v prvi vrsti pripomoči, da se ublaži druginja, ker trgovec, ki ima v rokah po ceni denar blago lažje nakupi in tudi prodaja po ugodnih cenah, kakor pa trgovec, kateri si mora preskrbeti dragi kredit; v drugi vrsti pa pripomoči kolikor mogoče katastrofalnemu pomanjkanju gotovine. Trgovci in obrtniki se v najizdatnejši meri poslužujejo kreditnega društva mestne hranilnice v Mariboru in je želeti, da postane vsak domačin član tega zavoda, ter s tem pripomore domačemu podjetju do procvita v svojo lastno korist in v prospeh narodnega gospodarstva.

Požar. Danes zjutraj ob 5. uri je izbruhnil v neki sobi tretjega nadstropja hiše št. 9 na Kralja Petra trgu požar, o katerem je bila takoj obveščena naša požarna bramba, ki je pod vodstvom g. dr. Schmidererja takoj pohitela na lice mesta. Med tem časom pa so domačini in policisti ogenj že sami pogasili, tako da ni bilo več treba sodelovanja požarne brambe. Ogenj je uničil vso posteljino in nekaj oprave, druge škode ni.

Iz Zrkovc. Pri procesiji dne 10. t. m. so znane klepetulje mnogo govorile o učitelju

Zemljiču in o samokolnici, s katerimi je ta prepeljal občinske akte. Glavno besedo je baje imela g. Marčič, žena cerkvenega ključarja. — Svetujemo vam, da v bodoče brzdate svoje jezike. Nakopljete si namreč lahko s svojim nepremišljenim govorenjem kazenske razprave. Da pa v takšnih momentih žalite tudi versko prireditev, to se razume ob sebi. — Torej, ako se ne morete drugače brzdati, vzamite si v bodoče k cerkvenim opravilom nagobčnike seboj.

Iz Slovenjgradca. Od g. Oseta v Slovenjgradcu je prevzela gostilno »Balkan« gdčna. Justka Bračun, ki je bila do sedaj dolga leta pri znani gostilni »Branibor« v Celju. Ker je gostilničarka dobra kuharica in bo imela vedno sveže pivo in prvovrstna stara in nova vina ter sobe za tujce, to naravno gostilno vsakomur toplo priporočamo.

Razne vesti.

Jako priporočljivo. James Robertson, nočni čuvaj v napravah Heggie-Norton Oil Co. Amerika, je opazil v laboratoriju majhen ogenj. Zagrabil je naglo neko posodo s prozorno tekočino, katero je smatral za vodo in jo pljusnil v ogenj. V posodi se je na nahaal bencin! Bruhnil je v zrak velik plamen in moža tako obžgal, da so ga morali odpeljati v bolnišnico. Laboratorij je potem zares pogorel in škodo se ceni na 10000 dolarjev. Zdravniki upajo, da bodo ohranili življenje ponesrečenemu možu.

Londonska dekleta se učijo piti. Londonski »Chronicle« poroča, da je v sedanjem času jako navadna stvar videti dekleta, ki pijejo v javnih lokalih in so včasih v položaju, ki ni baš prijeten očem. Londončani trdijo, da so to sadovi zadnje vojne. Tekom zadnje vojne so bila dekleta prepuščena samim sebi, ko so bili fantje v vojaških sukni. Nikogar ni bilo, ki bi jih spremljal k zabavam in tako so začele hoditi v gostilne same in se naučile pijančevanja. Mnogo gostiln je, ki nočejo dajati pijače mladim dekletom ako niso v spremstvu s starejšimi ženskami ali moškimi, toda one odidejo v take gostilne kjer dobe vino poleg obeda. Sicer pa itak niso vsi gostilničarji tako tankovestni.

Pritlikavci na Pirenejih. Znano je, da živijo v južni Afriki črni pritlikavci, manj znano pa bo naibže, da živijo v Španiji tudi beli pritlikavci. Na skrajnem vzhodu Pirenej namreč je v dolini okoli Ribasa neka pokrajina, v kateri živi precej veliko število ljudi, katere sosede nazivajo »Nanos«, to je pritlikavci. Nobeden med njimi ne doseže višine poldruga metra, mnogi pa še niti en meter niso visoki. Telesa so še precej pravilnega, roke in noge imajo majhne, boke in ledja široka, zaradi česar izgledajo močnejši, kakor so v resnici. Vsi imajo rdečkaste lase, a lice bolj četrtooglato nego okroglo. Oči imajo malo po strani, kakor Kitajci in Tataji; moški nimajo prave brade, temveč samo nekaj mehkih dlačic. Lica so sicer polnega, toda koža je blede in mrtva, kakor da bi bila brez mišic. Moški so ženskam tako podobni, da jih razločuješ samo po obleki. Usta imajo razmeroma zelo velika, ustnici ne zaktivata povsem velikih, močnih in kot sneg belih zob. Mnogi izmed njih imajo velike golše, kar je posledica tamkajšnje vode. Ti pritlikavci živijo popolnoma sami zase. Ženijo se samo med seboj. Nikdo se zanje ne briga, a sami nimajo sredstev, da bi dosegli večjo naobrazbo. Zaradi tega so duševno tako zaostali, da mnogi med njimi ne poznajo večjih števil. Sosede jih zasmehujejo ter govorijo o njih na podoben način, kakor so govorili nekdanji Grki o Abderitih.

Zadnje vesti.

Pred koncentracijo.

„Tribuna“ o koncentraciji.

LDU Beograd, 13. maja. »Tribuna« poroča, da se pogajanja za sporazum o sestavi koncentracijske vlade uspešno bližajo koncu.

Kakor znano, so krožile danes po prestolnici vesti — v koliko resnične, se bo pokazalo tekom današnjega dne — da se bo še danes objavila listina novega širšega koncentracijskega kabineta. Ako so verjetne vesti, je imel demokratski klub danes dopoldne sejo, na kateri naj bi se definitivno sklepalo glede sporazuma, v prvi vrsti pa da se odobri stališče voditeljev, ki so ga zavzemali tekom pogajanj. Po znakih se more sklepati, da demokratski klub navzlic različnemu mišljenju, predvsem v vprašanju agrarne reforme, tokrat ne bo desavuiral svojih voditeljev. Na ta način se bo torej pokazalo, da demokratski poslanci polagajo važnost na državne interese pred političnimi principi. Upati je, da se glede tega ne bomo prevarili ter zato pričakujemo listino kabineta, v katerega upira oči vsa država radi dobrobiti nas vseh.

Dr. Drašković prevzel delo pogajanja.

LDU Beograd, 13. maja. Na današnji seji demokratske zajednice se je Ljuba Davidović odrekel dolžnosti, da bi vodil nadaljnja pogajanja s parlamentarno zajednico. Ista bo vodil poslej dr. Milorad Drašković, ki je dobil za to že potrebna navodila.

Pogoji demokratske zajednice.

LDU Beograd, 13. maja. »Progres« piše pod naslovom »Vse v istem krogu«: V petek opoldne poteče rok 48. ur, ki ga je Vesnić stavil demokratski zajednici, da se izjavi za vstop v vlado, ali ne. Demokratska zajednica je na svojih sejah sklenila, da vstopi v vlado pod nastopnimi pogoji: 1. Da je najvažnejša naloga vlade, da izvede volilni zakon v narodno predstavništvo in da razpiše volitve za ustavodajno skupščino; 2. da se reši vprašanje invalidov; 3. da se reši vprašanje vojne odškodnine; 4. da se da kredit poljedelcem; 5. da se v svrhu svobodnih volitev odstranijo iz državne službe vsi državni uradniki, ki bi vsled svojega strankarstva morda utegnili izrabljati to svobodo. Kar se tiče agrarnega vprašanja, priznava demokratska zajednica, da rešitev prepusti ustavodajni skupščini, dotlej pa da mora ostati stanje kakor je sedaj, oziroma se ne sme izvesti nova agrarna uredba. G. Davidović je pooblastil v imenu kluba g. Draškovića, da po teh navodilih nadaljuje pogajanja.

Iz beograjskega cirkusa.

LDU Beograd, 12. maja. 88. redno sejo začasnega narodnega predstavništva je otvoril podpredsednik dr. Ribar ob 5-20 popoldne z nastopnim nagovorom: Gospoda! Otvarjam 88. redni sestanek, ker pa ni zadostno število poslancev prisotnih, zaključujem današnjo sejo in odrejam prihodnjo za poputritšnjem 14. t. m. ob 10. dopoldne.

Iz čehoslovaškega političnega življenja.

LDU Praga, 11. maja. »Lidove Noviny« z dne 10. maja poročajo: Da bo sestavljena nova vlada v čehoslovaški republiki še pred binkoštnimi prazniki; Parlament se sestane v sredo, dne 25. maja. — V soboto, dne 8. maja je nadaljeval ministrski predsednik Tušar posvetovanja s češkimi strankami. Istotako je sprejel zastopnike nemških strank. Posvetovanja z nemškimi strankami so samo informativnega značaja. V ponedeljek, dne 10. maja je sprejel Tušar zastopnika čehoslovaške ljudske stranke, dr.

Šrameka. Dosedaj so bila pogajanja neobvezna. Obvezna pogajanja so se pričela v torek 11. maja in bodo trajala ves teden. — Člani češke stranke obrtnikov so priglasili svoj vstop v klub republikanske agrarne stranke.

LDU Praga, 11. maja. Nemški listi pišejo, da ne bodo Nemci v čehoslovaški republiki iz spoštovanja do Masaryka postavili o priliki volitev predsednika republike nobenege protikandidata, nego da bodo oddali prazne listke. Nemške stranke v čehoslovaški republiki bodo nastopile v parlamentu in v senatu v enotnem bloku. Tozadevna pogajanja z nemškimi socialisti stoje neposredno pred zaključitvijo.

Povratek članov gospodarske konference.

LDU Beograd, 13. maja. Člani mednarodne gospodarske konference, ki se je vršila te dni v Parizu, so se danes vrnili v Beograd.

Proti draginji.

LDU Sarajevo, 12. maja. Danes se je vršila anketa za pobijanje draginje. Sodelovali so vsi interesenti. Vlada bo po danih izjavah izdala odredbo glede omejitve draginje.

Odlikovanje pevsk. društva „Smetana“.

LDU Beograd, 13. maja. Čehoslovaško pevsko društvo »Smetana« je bilo odlikovano z redom sv. Save IV. razreda, predsednik in pevovodja pa z istim redom V. razreda.

Savsko pristanišče.

LDU Beograd, 13. maja. Zgradba savskega pristanišča je dovršena. Skupina hidrotehničnih inženirjev je pričela z merjenjem rečne struge in s pripravami za zgradbo savskega mostu poleg Zemuna.

Ugotovitev letošnje letine.

LDU Beograd, 13. maja. Poljedelsko ministrstvo je sklenilo, da skliče širšo konferenco vseh zemljedelskih organizacij, da se ugotovi točno stanje letošnje letine.

Koruza za Čehoslovaško.

LDU Beograd, 12. maja. Ministrski svet je odobril izvoz 2000 vagonov koruze v čehoslovaško republiko.

Osiješki občinski zastop.

LDU Osijek, 11. maja. Predvčerajšnjim je došel v Osijek banski svetnik Grubić, da prevzame posle mestnega zastopa. Bivši osiješki župan se je poslovil od uradništva.

LDU Osijek, 11. maja. Vladni poverjenik za osiješko občino je sklical za 14. t. m. ob 15. uri sejo mestnega zastopa, na katerem bo razglasil banski dopis od 6. t. m. o suspenziji župana ter se bodo določili dohodki župana in odredile nove volitve. Kakor se poroča bodo komunisti na tej seji stali na stališču, da so bili izvoljeni v občinski zastop potom ljudstva in da jih morejo samo volilci odpoklicati. Radi tega se ne bodo podvrgli vladnim organom.

LDU Osijek, 11. maja. Vodja zagrebških komunistov Svetozar Delić je došel v Osijek, da se posvetuje s svojimi somišljeniki z ozirom

na dogodke v občinskem svetu. Vodja osijeških komunistov Šturm je odšel v Zagreb in v Ljubljano.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V soboto 15.: »V dolini«. Ab. A—41.

V nedeljo 16.: »Mam'zelle Nitouche«. Izv. abon.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Prodajalka, poštena in pridna se sprejme v »Pecivo« na anončno ekspedicijo AL. MATELIČ v LJUBLJANI. 3—2

Kovač

samostojni delavec za izdelovanje bakrenih žgarnjarskih kotlov (Brannweinkessel) zmožen, se sprejme takoj v trajno službo pod ugodnimi pogoji pri tovarni Ig. Jellenc, Karlovac. 3—2

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel

„Narodno kavarno“

v Vetrinjski ulici, kjer se bodo vršili od 15. t. m. dalje redno

koncerti.

Priporočam se za obilno udeležbo.

Carević Stivil.

Mariborska tiskarna

d. d.

(lastnica tiskarn Kralik in Rabič)

priporoča

vsakovrstne tiskovine, vizitnice, programe, lepake, letake, vabila itd. itd.

Kljub jako zvišanim cenam pri delavskih mezdah, se cene za izdelke niso razmeroma tako zvišale.